

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလၢတၢ်စးထီၣ် မၤလိၤကိၤလၢဝါကျိၣ်ဒ်ကျိၣ်ဟ်ယုၣ်အါထီၣ်တဘျီအသိးဖဲဖိသၣ် အကတီၢ်ဆိ.

တၢ်စးထီၣ်လၢတၢ်ထံၣ်အဂ့ၤလၢဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်
မၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤထံၣ်လီၤအိၣ်သကိးပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလိၤဖဲတချုးစးထီၣ်ဒ်းဘၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအ
လုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်ဒီးဖိသၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲမၤသ့အ
လီၢ်န့ၣ်စးထီၣ်လၢအတီၢ်လၢအဆၢကတီၢ်ဖျၢၣ်တဖၣ်ဒီးမၤအါထီၣ်ဆူအတီၢ်
လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၤဒိၣ်တဖၣ်လၢကမၤစၢၤဖိသၣ်ကမၤဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါအ
သးဒီးတၢ်သ့ၣ်လီၤဆိလီၤဒီးကဘၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်သးအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကွၢ်လၢသ့လၢပှၤသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအသ့ၣ်ဘူးသးတံၢ်
ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်လိၢ်ညိၣ်သိးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကတီၢ်ကျိၣ်လၢအတမ့ၢ်ကိၤ
လၢဝါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤန့ၣ်အါတက့ၢ်ဟ့ၣ်ပှၤသ့လၢ
လိတဲစိတၢ်ကျိၣ်ထံအတၢ်မၤစၢၤလၢမိၢ်ပၢ်လၢအမၤဂ့ၤထီၣ်ဘျီထီၣ်ကိၤလၢဝါ
ကျိၣ်ဒ်ကျိၣ်ဟ်ယုၣ်အါထီၣ်တဘျီအသိးတဖၣ်ဒ်သိးကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်
ပၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အါန့ၣ်ဒီးအါန့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်သ့ကျိၣ်ခံဘၣ်
အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအကတီၢ်ဖျၢၣ်ကိၢ်ဒ်သိးကမၤစၢၤဖိသၣ်လၢအကတီၢ်
ကျိၣ်လၢအတမ့ၢ်ကိၤလၢဝါဘၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ဘၣ်လီၤဘၣ်စးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်
မၤစၢၤအတၢ်မၤပှၤကသ့အဂီၢ်လီၤ.

ပှၤသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်တူၢ်လိၢ်မိၢ်ပၢ်အတၢ်မၤသကိးလၢကျဲအကလုာ်ကလုာ်
လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤန့ၣ်မၤစၢၤဖိသၣ်လၢက
ပလၢဘၣ်သးလၢအဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၢ်အိၣ်ဒီးကမၤစးဘူးအသးလၢဟံၣ်ယီၤဒီး
ဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအတၢ်သ့ၣ်လီၤဆိလီၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤန့ၣ်မၤစၢၤမိၢ်ပၢ်လၢ
ကန့ၢ်ပၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်သးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤပှၤဖဲအဝဲသ့ၣ်
တအိၣ်ဒီးအိၣ်ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲလၢမိၢ်ပၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့အဖိတဖၣ်လၢကုးအိၣ်ဘၣ်လီၤဘၣ် စးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလၢဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိ.

- သူတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်(မိၢ်ပၢ်)အဖိဖဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤပှၤ
-ဒုးန့ၣ်ဟ်ဖျါတနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်မၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤ
ပှၤဆူအဝဲသ့ၣ်အဖိ,လိာ်ကွဲ,ဖးယုၣ်ပူ,သးဝံၣ်,ကတီၢ်ယုၣ်ဒီးဖိသၣ်အဂၤ
တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ကတီၢ်သကိးဒီးအဝဲသ့ၣ်အဖိဘၣ်ယးတၢ်လၢအဝဲသ့လဲၤခိဖျိဘၣ်.တၢ်
ဘၣ်အိၣ်တမံၤမံၤလၢသးပူ,မၤဂၢ်မၤကျၢၤအဝဲသ့ၣ်အသး,ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်
ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ပှၤသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်ကအဲၣ်ဒီးန့ၢ်ပၢ်ဒီးပးကဲဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး
တၢ်လုၢ်တၢ်လၢတဖၣ်,ဒီးကန့ၢ်ပၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဘၣ်အတၢ်လဲၤခိဖျိလၢအပှၤ
ကွံာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်နီၢ်လီၤဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဆူပှၤသိၣ်လိတၢ်
တဖၣ်န့ၣ်မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ပၢ်အါထီၣ်ဖိသၣ်,ဟံၣ်ဖိယိဖိ,ကျိၣ်,တၢ်အိၣ်မူ
အကျဲဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အဒိလၢမိၢ်ပၢ်ဟ့ၣ်ဆူဖိသၣ်အက
တီၢ်ဆိတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလၢအဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်
အံၤလီၤ.

- တာ်ဂု်တာ်ကျိၤဘၣ်ယးဖိသၣ်တဖၣ်အတာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ-တာ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသဒးတာ်ဆါ,ကသံၣ်ကသီအတာ်လိၣ်တမံၤမံၤ,တာ်ဆူးတာ်ဆါမ့တမ့တာ်တဘၣ်လိၣ်ဒီးတာ်တမံၤမံၤ.
- မိၢ်ဟံတဖၣ်ဖိသၣ်အတာ်ကံယၢ်ခံဘိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လဲၣ်.
- ဖိသၣ်လဲၤတာ်ဟးလိၣ်န့ၣ်လဲၣ်(တာ်ဟးလိၣ်ဖဲတာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤအတာ်မၤလိၣ်လၢဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအဂီၢ်န့ၣ်တအိၣ်ဒီးတြၢၤသိးပုၤသိၣ်လိတာ်တဖၣ်ကကွၢ်ထွဲဖိသၣ်ဒီးမၤစၢၤအဘဲသ့ၣ်ဖဲအလိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ).
- တာ်အိၣ်လၢဖိသၣ်အိၣ်,မုၢ်ဆါဒိတာ်အိၣ်အလုၢ်အလၢမ့တမ့တာ်န့ၣ်ဘၣ်တန့ၣ်အတာ်မၤညီန့ၢ်).
- ဖိသၣ်အိၣ်ညီန့ၢ်တာ်အိၣ်န့ၣ်လဲၣ်,ဘၣ်ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ခါမ့တမ့တာ်အိၣ်ဒုၣ်အတာ်ဒုၣ်ခါ.
- ဖိသၣ်တာ်အိၣ်ဘုးမ့တမ့တာ်မံအတာ်လိၣ်-အဒိ,တာ်သးဝံၣ်လၢမိၢ်ဟံသးဝံၣ်,လံာ်လၢဘၣ်ဖိသၣ်အသးအဒိၣ်ကတၢ်,တာ်လိၣ်ကွၢ်လိၣ်ဆိမ့တမ့တာ်ယၢ်လုး,ဒီးအဆၢကတီၢ်လၢဖိသၣ်အိၣ်ဘုးမ့တမ့တာ်မံ.
- မိၢ်ဟံတဖၣ်မၤမုၢ်ဖိသၣ်အသးဒ်လဲၣ်.
- မိၢ်ဟံတဖၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဘဲသ့ၣ်အဖိအသကးပတ်အဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်,အဒိ,တာ်ဟ့ၣ်တာ်ကမၣ်ဒ်လဲၣ်တကလုၢ်န့ၣ်ဘၣ်တာ်သူအိၣ်လၢဟံၣ်လဲၣ်.
- ဖိသၣ်လိၣ်ကွၢ်မုၢ်တာ်လိၣ်ကွၢ်မန့ၤလဲၣ်.
- တာ်ဆဲးတာ်လၢဒီးဟံၣ်ယီအလုၢ်အလၢဒီးတာ်သူၣ်ဖဲသးညီအမူး

တာ်ဟံတဖၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်အကစၢ်အကျိၣ်ဒီးတာ်ဆဲးတာ်လၢဆူဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအတာ်သူၣ်ထီၣ်ဆိထီၣ်အပူၤ.

ဖိသၣ်အတာ်သုးသုးကွဲးဒီးသုဂံၢ်သုဒုးအတာ်သုၣ်ညါဒီးအတာ်သုတာ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်တာ်အိၣ်ထွဲအိၣ်ဖျိပုၤသိၣ်လိတာ်တဖၣ်လၢတာ်မၤယုၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်လၢတာ်တၢ်ပီတၢ်ပီ,တာ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢကမၤဂ့ၤထီၣ်ဘိထီၣ်အတာ်ဆိကမိၣ်အတာ်သုတာ်ဘၣ်ခိဖျိတာ်ဒုးန့ၣ်တာ်ဒိတာ်တံာ်,တာ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးလံာ်ခါလဲၣ်ဒီးဒီးတာ်ဖးပူတဖၣ်,တာ်သးဝံၣ်ဒီးတာ်လိၣ်ကွၢ်ယုၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တာ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်အံၤကမၤစၢၤဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိၣ်ကီၤလၢဝါကျိၣ်အစီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ဟံတဖၣ်ဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ.

- ကဖးလံာ်အိၣ်ဒီးတာ်ဂီၤတဖၣ်ဒီးတဲပူတဖၣ်လၢအဘဲသ့ၣ်အကစၢ်အကျိၣ်ဆူဖိသၣ်တဖၣ်ဒီးဖိသၣ်အဂၤတဖၣ်လၢတာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤအတာ်မၤလိၣ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- သူတာ်ဆၢကတီၢ်ဒီးကတီၢ်တၢ်ဒီးအဘဲသ့ၣ်အဖိဒီးဖိသၣ်အဂၤလၢကတီၢ်ကျိၣ်တမံၤယီတဖၣ်.
- သိၣ်လိတာ်သးဝံၣ်,တာ်ရူးလိၣ်ကွၢ်လံာ်,ဒီးထါတဖၣ်ဆူပုၤသိၣ်လိတာ်တဖၣ်လၢအဘဲသ့ၣ်အကျိၣ်ဒ်သိးအဘဲသ့ၣ်ကသူဘၣ်တာ်တဖၣ်ဒီးဖိသၣ်ခဲလၢာ်တဖၣ်အဂီၢ်.
- ဟံတဖၣ်န့ၣ်တာ်သူၣ်ဝံၣ်သးဆၢလၢအဘဲသ့ၣ်အတာ်ဆဲးတာ်လၢ-တာ်သူၣ်ဝံၣ်သးဆၢလၢဘၣ်တာ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်အကလုၢ်မ့တမ့တာ်ဒုတာ်အူ.
- ဟံတဖၣ်န့ၣ်တာ်တာ်တမံၤမံၤလၢအလီၤဆိမ့တမ့တာ်လၢအဘၣ်တာ်သူအိၣ်ခဲအံၤခဲအံၤလၢအဘဲသ့ၣ်အတာ်ဆဲးတာ်လၢအပူၤ,အဒိ,တာ်ဂီၤဒီးတာ်လၢဘၣ်တာ်ဟံအိၣ်ဒ်တာ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ်အသိး

